

GÜLTEN AKIN

Sessiz Arka Bahçeler

YKY

SESSİZ ARKA BAHÇELER

Gülten Akın 1933'te Yozgat'ta doğdu. 1955 yılında A.Ü. Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1956'da evlendi. Avukatlık ve öğretmenlik yaptı. Uzun yıllar, İnsan Hakları Derneği Halk-evleri, Dil Derneği gibi demokratik kitle örgütlerinde kurucu, yönetici olarak çalıştı. Şimdi yalnızca şiirle uğraşiyor.

Yapıtları: *Rüzgâr Saati* (1956), *Kestim Kara Saçlarımı* (1960), *Sığıda* (1964, TDK Şiir Ödülü), *Kırmızı Karanfil* (1971), *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* (1972, TRT Ödülü), *Ağıtlar ve Türküler* (1976 Yeditepe Şiir Armağanı) *Seyran Destanı* (1979), *Seyran* (Bütün Şiirleri, 1982), *Şiiri Düzde Kuşatmak* (yazılar, 1983), *İlahiler* (1983, şiirler), *42 Gün* (anlatı, 1986), *Sevda Kalıcıdır* (1991, şiirler, Halil Kocagöz Ödülü), *Seyran* (Toplu Şiirler, 1992, Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü).

Yapı Kredi Yayınları Gülten Akın'ın "Bütün Yapıtlarına Doğru" dizisine, *Sonra İşte Yaşlandım* (1995, şiir) ile başlamıştı. Şiir üzerine düzyazılar ve konuşmalarını içeren *Şiiri Düzde Kuşatmak* (1996) ve *Şiir Üzerine Notlar* (1996) kitaplarından sonra şairin *Toplu Şiirler. 1956-1991* adlı kitabını yayımladı.

Sessiz Arka Bahçeler, Gülten Akın'ın 1995'te yayımladığımız *Sonra İşte Yaşlandım*'dan sonraki yeni şiirleri...

*Gülten Akın'ın
YKY'deki öteki kitapları:*

- Sonra İşte Yaşlandım (1995)
Toplu Şiirler/1956-1991 (1996)
Şiiri Düzde Kuşatmak (1996)
Şiir Üzerine Notlar (1996)

Gülten Akın

SESSİZ ARKA BAHÇELER

Şiir - 97
ISBN 975-363-854-X

Sessiz Arka Bahçeler / Gülten Akın

1. baskı: İstanbul, Ağustos 1998

Kapak Tasarımı
Faruk Ulay-Kaan Savul

Baskı: Altan Matbaacılık Ltd. Şti.

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 1998

Tüm yayın hakları saklıdır.

Tarıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Yapı Kredi Plaza E Blok Manolya Sokak 1. Levent 80620 İstanbul
Telefon: (0 212) 280 65 55 (pbx) Faks: (0 212) 279 59 64
<http://www.ykykultur.com.tr>

İçindekiler

- 7 • Leyla
- 8 • Balina
- 9 • Yeşil Arka Bahçeler
- 10 • Siklamen İlahi
- 11 • Tuhaf Bir Aşk
- 12 • Benzeş
- 13 • Yanlıklar
- 14 • O Zaman
- 15 • Mutlu Bir Güne Ön Şiir
- 16 • Çay
- 18 • Gecekuşu
- 20 • Düğün ve Kar
- 22 • Düş
- 23 • Eski Nine

- 25 • Yürüyüş
- 26 • Seyirlik
- 27 • Sözleri Kuş Kadınlar
- 28 • Saklayan Kadınlar Şiiri
- 29 • Düşleri Çıkmayan Kadınlar
- 30 • Pratik
- 31 • Evdeki Kadının Şiiri
- 32 • Korkak Kadınlar Şiiri
- 33 • Bölünen Kadınlar Şiiri
- 34 • Konkenci Kadınlar
- 35 • Yalnız Ölen Kızın Şiiri
- 36 • Kapıcı Kadınlar Şiiri
- 37 • Paylaşım
- 38 • Oğlunu Soran Kadının Şiiri
- 39 • Eksik Şiir
- 40 • Anneler İlahisi
- 41 • Kimse
- 42 • İyi ki
- 43 • Yapı
- 44 • Kara Kadınlar Şiiri
- 45 • Teşekkür

LEYLA

“sen Leyla değilsin” dedi Mecnun
kavuştuğu andı
çıldırılmış sanıldı

BALINA

Göğü gördüm imkâna tutuldum düşü sevdim
dalıp çıkmalarım "orda bir şey"e dönüktü
kaç kez bir şey, başka bir şey
sıçradım hem yittim
hem belirlendim
derin durdum, teknenin altına girdim
sarstım
sarsıldım vuruşun gitgide usta vuruşuydu
sustum düşe düştüm
senin mi kan, yaralarımından mı
hey kaptan
ne balınayım ben şimdi inadı içinde
ne senin mavi balinan

YEŞİL ARKA BAHÇELER

Kentlerde iniştir arka bahçe
diktiğin gül çeliğini yoklamaya
uçarak inersin tüy yaprak
baharlar
dönüşte sonra
yokuş ağırlığınca yüklenir üstüne
sonra bu serseri mayın
nereden gömülmüş gizli toprağına
kayarsın elinde değil
mayın o sezdiğin yerinde
(sessiz) seni beklemede
bir sürçme, belki bir acele
kayma kayma kayma kayma
kayarsın

SİKLAMEN İLAHİ

ittim kapıyı girdim içeri, cesurca ya da aptalca
o ve çocuklardı dünya
yalnızlığım yitti
karşılığında
bir saksı beyaz siklamen
siyah güderi eldiven, renkli camlar
acıdan bir ayla ortasında
açmaya korkulan mutluluklar, gizli keyifler
girdi hayatıma

sıcak bir bakış, bir yadsıma
salim bir öfke girdi hayatıma
hatalarım kesinleşti yüzüme vurulduğunda
savunmadım kendimi, artık çok geç
şen elmalar gibi yuvarlandı ortalığa
titizce sakladıklarım
durdum
lekeli bereli güneşin tam ortasında

TUHAF BİR AŞK

Kırılıyoruz, ya sen ya ben
ya da kırılmışlığımız
öyle derin öyle onarılmaz
bir yol arıyor yüzeye vurmak için
bir bahane. Onarlamıyoruz
onaramıyoruz, ekimiz görünmeden
sen ve ben

aramıza gerilen sahte deri
katılmış, çatlayabilir ancak, çatlıyor
sızıyor kan senden ya da benden
bazan ikimizden

bilemiyoruz yaşamayı severek
ve sevmeden
belki hem severek hem sevmeden

böyle parçalanarak dağılarak
mı ölünür?
dünyaya bir bütünlük bırakmadan
oysa ölüm bile usul usul
yaşama benzer yaşama benzer

BENZEŞ

Ölü bir böcek nasıl
hapsolduđu kehribar içinde

YANLIŞLAR

uzak, artık çok uzak bir dostun
elyazısıyla
yanlışıları düzeltilmiş bir kitap
o kış, kışlar yanlışı
ne kadar yanlışı yaşanmış
kimin için yanlışı, kim görmüş de yanlışı
o kadın bir akşam kuşkularını
bırakıyor gibi yapmış
kış dört duvar
oda dar, ılık yakınlık
göstere göstere giyilen hoşgörünün
ötekine yüklediği ağırlık
dar eski merdiven
nitekim kaldırmadı
basamak trabzan yan korkuluklar
biri yukarda kalındı
aşağda öteki
arada
uzak
çok uzak bir dostun
elyazısı, düzelti

O ZAMAN

Ben o zaman

“kabarmaya başlamıştı göğüslerini
mavi jarse altında, utanan
tiftik hırkasıyla ince
mavi kuş bedeninden
dirsekleri açık dizleri kapalı”

her neyse geçti, geçmişti

ben o zaman

“salim bir nevroza dönüştürerek
dize ve dirseğe ait endişelerini
herkeslerin herkeslerin olduğu
o toplantı yerine yürüdü”

MUTLU BİR GÜNE ÖN ŞİİR

“kara bulutlara çikalım anne”

“ama nasıl?” dedi Leyla

“iki kanat almalısın” dedi Sinan

“peki ne renk olsun?” dedi Deniz

“kırmızı kocaman”

orda iki ozan vardı, bir de büyükanne

Cevat Çapan mutlu dalgınlığındayken

imgeleri Gülten Akın kaptı

büyükanne hep yaptığı gibi

uçuverdi Sinan’la birlikte

kanatlarmış, kocamanmış, kırmızıymış beklemeden

ÇAY

1

Bülbüllerin, kızaran çileklerin sesi
bana doğru uzanmış elindeki
açık sabah çayı
kışkırtılan gönenç
suçlu gibi yaşamaya alıştık biz oysa
onu nereye nereye saklamalı

yıllarca sımsıkı kapattığı kapattığımız
ruhlarımız -ilk mi- birbirine değdi
düzleşe düzleşe yitti deniz
düştüydük, teknelerin sesi balıkçılar olmasa

2

dağlar eflâtun ve kara
gitgide yaklaşarak üstümüze geldi
yittik yitik ülkedeydik
değdik
kırlangıcın kanadıyla sessizliğe

reddettik
göğü, ağır bulutları, koyu
batıp gideni reddettik
akşam, yaşlı seslerinden geçerek komşuların
yoğurdun ve çileğin tadıyla
bizi derinine aldı

GECEKUŞU

Kaçtık kentin bizi sarmayan sesinden
denizin kış artığı sessizliğine
izlendiğimizi biliyorduk hem de kendimiz kendimizi
bir umut, bu kez öyle olmayabilir ve öteki
susar, bağışlarız biz bizi

gecekuşu aynı zaman aralığını kullanıyor
çığlığını boşaltırken yeryüzüne
yüreğin ve saatin kullandığı aralığı

yıkılmış köyleri, göçmüş olanları yollarda
çocukları, ruhlarını o doğulan yerde
bırakmış, gözlerinin ardı boşalmış yaşlıları
utangaç kadınları, öfkesi kendini bitiren erkekleri
onları onları onları taşıdığımızı
her çığlıkta yeniden anımsaya çoğalta
hükmü hayatına düşürülmüş
biri halinde

gece acı azığımızı paylaşıyor bizimle
uyumuyor uyutmuyor uslu durmuyor

oysa güller vardı önce aklımızda
iğdeleri gördük zambakları da
ayartıldığımız güzel kokulara
kök edinmiş aşka, derin buluşmaya
onları bulurduk bulmasına
gece, kuş çığlığı yüreği çıldırtan aralıklarla
yiten dinginlik
-gündüzü bekledik-

DÜĞÜN VE KAR

Sıcak aydınlık bir düğün kederi
yoğun karla, ıssız geceyle uyuştu
bizi kapıdan geçirmişlerdi
küçük kız, genç kadın yalnız
herkes içerde kaldı
sokak boyunca ikimiz

benim göğsümde kar, senin dizlerinde
beyaz tiftikten atkınla öyle
yürüdük
herkes orda kaldı
üveydiler mi ya da kış günü
keyiflere, sıcak odalara bağlı

kar yükseliyordu ayaklarımız
ince bedenimize ağır
donuyorduk
yokuş boyunca usul
kanatlı kapının önünde durunca
sarıldık, ağladık

öyle dingin öyle yumuşak
ince ipekten
gülümser hüzünlü
çılgın çekingen
en uzak uçları birleştirerek
öyle de onurlu durmak

ölüm seninle benim aramda
aşılmaz bir duvar ördü
ertesi karlarda geceleyin
bir başıma acıyla büyülü
hasretle dağlanarak
yürüdüm

DÜŞ

Perişan bir melek gibi yaşadı, öldü
hayattan çok alacağı vardı da
sitemkâr bile değildi Tanrısına
belirdi, yatağımın ayakucunda durdu
gülümsedi
beni aştı bakışları, onu imledi
kendine benzeyen yakınımıdakini
o çağrılmıştı.

suyun dinlendiği taşlar, sarnıç
can uykularda dinlenir, bir de ölüm
küçümsendim
dünyayla aramdaki sıcaklığı ölüm küçümsedi
anladım
düş gerçekleşecekti
gerçekleşti

o çoktan çürüdü
ben yeni çözüldüm

ESKİ NİNE

Ölümün ve göçün dokunmadığı tek nesne
var mıdır

ölüm yok eder göç değiştirir

kendisi kalamaz kimse

sarp ve suskun ninelerden başka

onlar kimi zaman sırtlarında

kimi zaman sımsıkı kucak

hâlâ evin bebelerini avutmada

kimse kendi gibi kalmamıştır

o seven sevilen amca

döner birgün apansız, bırakılan kente

herkesin doğduğu evi haraç mezat

açmıştır izinsiz eski sandığı

artık başkasının olan evin avlusunda

tüccarı değildir bilemez nesi kaç para

sedef nalın, oyma kutu

fildişi tahta kehribar

tarak toka

mum bebeği kızın, armağan çingirak ilk elbise

(nylon girmemişti daha saf hayatımıza)

sonra görülecektir
birinin evinde mor fanussuz lâmba
ötekinde mor fanus (ah yağma)
arar lâmbayı fanus fanusu lâmba
uzağında sahibinin
kirlenir porselen kırılır sırça

mor ipekten kenarıydı bir kırlentin
moru solmuş ipek ezilme derdinde
anılarından utanan çocuk
yaşlanınca şaşar kendine
sözcükler dizerek barışır diliyle
söyler, anlaşılır

YÜRÜYÜŞ

Eksilenler vardı yanımızdan yöremizden
ne yapabiliriz başka, bilemeden
yürüyoruz arada küçük molalar
ağlıyoruz o sevdiğimizse aşikâr
değilse derine daha derine
acıyla hüznle yaşla doldurulmuş hazine
açıyoruz arada, giderek uzaklaşma
ah yaş, süreğen saati unutkanlığın
yüzeyde avunma
şaşkın sarkaç çevresi boşalmış anlamsız
biz kalır mıyız

SEYİRLİK

Göz mü bu seyirlikte
gören mi gösteren mi
yoksa görülen mi oldum
ya da hepsi

SÖZLERİ KUŞ KADINLAR

"Bunlar güvercin" dedim, "gövdesinin inceliğinden.."
"kumru olsa.." dedim, ona baktım
baktım beni dinlemiyor
güvercinler uçtu, sustum

SAKLAYAN KADINLAR ŞİİRİ

O telefona çıkma, o kapıyı açma
ona dokunma
sarnıcı besleyen suyu sonsuza
sakla, sende sürsün aşk

DÜŞLERİ ÇIKMAYAN KADINLAR

ona göre biri, istediği
diyebilse, diyemiyor
çarpıcı bir işaretle kayboluyor
sonra döner gibi uzaklaştığında
ılık yumuşak hüznü

Onu düşünmemek istiyor
onu düşünmeden edemiyor
biri ve öteki biri ve öteki
an mı saatler mi ne önemi var
giderek dönerek durmadan
yaşıyor acıyla bölündüğünü

kapı merdivenler işte şimdi sokak
gözleriyle gördü uzaklaştığını
sorsalar demesi gerekir, "o gitti"
ama kim var orda, kim dedi
kim ona sevgilim dedi

PRATİK

Attığım adım yanlış mıydı
durduğum yerden biliyorum

EVDEKİ KADININ ŞİİRİ

saklayıp baŐını bağasına
ölü gibi dursun istendi
öteki kadınlar bir yerlerden
Őakiyıp gelirlerdi

bakıŐlar, bir erkek bir kadın
yoğun elektrik havai sözler
o dıŐa düŐendi

mutfak oda yatak arasında
yatakla beŐik
nice nice yol döŐendi

aptal dakikalar, iŐine sıĐmama
gelgeŐ albeni
uyandı.. bitti

KORKAK KADINLAR ŞİİRİ

Onlar için pazarlar erkekler
sevda ile sıkıntı arasında
bir gider bir gelirler

gencömrü aşmak bir dağı aşmak
sırtta çocuklar
hâlâ genç sanmaları kendilerini
ol sebeptendir

saatı sormadan korkuları vardır
yitirmek tek yıldı
sevdikleri sevmedikleri de olmuşsa zamanla
şakırlar sevdiklerini de
ötekini nevroza dönüştürüp saklarlar

BÖLÜNEN KADINLAR ŞİİRİ

Sonsuz tenin bir serap olduğunu
bilen kadınlar
sonsuz tıne büyücülerle yönelen kadınlar

kısık bir perdenin o gerçeği
gösterdiğinden umutlu
bir perdenin kısık yeri kadar
incelen kadınlar

dünya, nedir onlardaki yansın
demir mi, ateş mi, belki cehennem
pervaneler işte, renkli camlara
çarpa çarpa hayal kanatlarını
tükenen kadınlar

KONKENCİ KADINLAR

sinek onlusunu sevmeseler de
ellerinde çıkıyor

YALNIZ ÖLEN KIZIN ŞİİRİ

nerden düştü o kız usa, kara saçlarıyla
uzun geceler gibi uykusuz
bir hastane odasında
neden beni yatırmışlardı onun yanına?

sarılığı ve bir sevgilisi vardı
Joan adında
mektuplarla telefonlarla ona ulaşıldığında
Selanik, Pire, Atina
sonsuz uykusundaydı, Joan geldi

onu birkaç saat daha dünyada
oyalayamadığım için utandım
gözlerini kapattılar, kapatmışlardı
dokunamadılar gözyaşlarına
Joan onları öptü

KAPICI KADINLAR ŞİİRİ

kırsarak seslerini, sözlerini eksilterek
eğerek başlarını
yeraltından usulca çıkıyorlar

mor yemenileri ve turuncu hırkalarıyla
kapıcı kadınlar, kocalar, çocuklar
çorak kentlerimizi bahçeye dönüştürüp
solgun daha solgun sonra daha solgun
uçuyor yüzleri geceye kadar

PAYLAŞIM

ağdını bana dirhem dirhem
paylaştıran komşum
sevinçlerin var mı, nerde
niye onları hiç bilmiyorum

OĞLUNU SORAN KADININ ŞİİRİ

-İsa'yı çarmıha gerdilerdi
sonra Platus ellerini yıkadı-
ellerini yıkadın, yıkamıştın
bitmiş aşağıdaki genç adama ait
bütün işler
kameralar beyanatlar basın bültenleri
işkence yoğun sürdüydü

o askıyı kuran, o akımı veren
elbet sen değildin
sen yalnız gözlerini kapadın
ellerini yıkadın sen
sonra bana uzattın biraz sıkıntıyla
unvanın büyüdü, kutlandın ödüllendin

her şey sorulduydü, herkes şunu sustu:
sonra o ellerle nasıl
okşadın kızını
nasıl şiir yazdın

EKSİK ŐİR

orbasını büyüleyen biridir anneler
hasta yatağımızda
elleri yüzleri hoŐ kokar

ANNELER İLAHİSİ

Yitiğın tartıldı orda burda
bozuk mu düzgün mü tartılarda
durdun
söylenmemiş, anlatılmamış, söylenememiş olanı
anlaşılır kıldı duruşun

öyle bakıyorsun
içinde dolaştırdıkları o karışık ayna
senin çıplak gözlerine
ne kadar ne kadar yabancı

suya düşmüş arıyı gözleyen
bu dünya düşündürmez mi
kimin hayatı kimin umurunda
oysa sarmalandın, paylaşıldın
ortasında sen gibi bir kalabalığın

Anneler olmasa kim kimi severdi
saklı tuttun o insanı insana bağlayan güvenci
yollar boyu, eskitiymiş alanlarda
solgun bir bedeni gezdirmedin Metin'in annesi

KİMSE

itip beni

balıma dadanan bu çağı sevmedim

İYİ Kİ

Düşünmeden konuşmadan yaşayanlarımız
düşünmeden konuşmadan yaşayanlarımızın
geleceğini bekliyor
aykırı bir sese yeniliyor kocaman sessizlik
gelecek gelmiyor

YAPI

ötekini yıkarlar, eskiden gecelerdi
şimdi açık açığa gündüzün
sağ eller silâhta, ele güne karşı yasa
oldu mu, var mıydı, olsa olmasa
çatılıyor yenisi

kimi yapılar bizimdi az kaldık içinde
bir baktık var bir baktık hayâl
yıkılsa yıkılsa dediydik ömrümüzce
kimi yapıları, uzun sürdü uzun sürdü

KARA KADINLAR ŞİİRİ

çocuklarını farelerin kemirdiği kadın
bir simge

o alınlarınıza vurulmuş damga

aklanıp aklanıp çıksanız da

kanlı tellaklar hamamından

derununuz kara yüzleriniz kara elleriniz kara

TEŞEKKÜR

En zor mektuplardır teşekkür mektupları
yazılan yazılamayan yazılmasından korkulan
ne ertelesen çok
ne yazsan az ne göndersen
yaőa sığınırısın hiç istemeden
bağıőlanmayı umarak

“durdun
söylenmemiş, anlatılmamış, söylenememiş olanı
anlaşılır kıldı duruşun”

Durup ince şeyleri anlamaya vakti olanlar için
Sessiz Arka Bahçeler...

Kapak Fotoğrafı: Kaan Savul

TEMA

TÜRKİYE ÇÖL OLMASIN!

(0212) 281 10 27

ISBN 975-363-854-X

GÜLTEN AKIN • SESSİZ ARKA BAHÇELER

GÜLTEN AKIN

Sessiz Arka Bahçeler

YKY

